

**Методичні рекомендації
щодо проведення II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади
з астрономії у 2025/2026 навчальному році**

Загальні питання

II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з астрономії в 2025/2026 навчальному році (далі – Олімпіада або інтелектуальне змагання) проходить відповідно до Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) від 30 грудня 2024 року № 1820 «Про затвердження Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 лютого 2025 року за № 187/43593, наказу Міністерства освіти і науки України від 20 серпня 2025 року № 1165 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році», ураховуючи Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затверджений Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX.

Метою проведення Олімпіади є:

виявлення й підтримка обдарованої учнівської молоді, реалізація її здібностей, формування в неї навичок вирішення складних завдань, критичного мислення;

підвищення інтересу до поглибленого вивчення астрономії та фахової підготовки учнів, уміння переконливо доводити свою думку;

удосконалення рівня знань учнів і формування в них умінь розв'язувати складні завдання;

створення спільноти однодумців і налагодження партнерських зв'язків освіти, науки та бізнесу;

відбір учасників-учнів і формування команд для участі в інтелектуальних змаганнях міжнародного значення, зокрема в міжнародних олімпіадах, турнірах тощо.

Інтелектуальне змагання проводять на засадах добровільності, відкритості, прозорості та академічної доброчесності.

Місце проведення, установи відповідальні за проведення та співорганізаторів Олімпіади, а також склад організаційних комітетів, журі, експертів-консультантів визначають / затверджують структурні підрозділи у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

Персональний склад предметно-методичної комісії для складання завдань формує і затверджує Національний центр «Мала академія наук України» (далі – НЦ «МАНУ»).

З метою координації організації проведення Олімпіади структурні підрозділи у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій призначають регіональних координаторів, до повноважень яких належить забезпечення комунікації між установами, що залучені до організації та проведення Олімпіади, тренувальних зборів та контроль за дотриманням учасниками олімпіадного руху Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух.

Форму проведення Олімпіади (очну, дистанційну, змішану) в регіоні України, м. Києві визначають з врахуванням місцевих можливостей.

Умови проведення Олімпіади затверджують структурні підрозділи у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

До участі в Олімпіаді допускають лише учасників-учнів, які стали переможцями I етапу Олімпіади.

Результати проведення Олімпіади затверджують відповідним наказом органу управління у сфері освіти обласних, Київської міської державних адміністрацій.

З метою відбору до участі у III етапі Олімпіади обласні органи управління у сфері освіти можуть проводити відбіркові збори серед переможців II етапу Олімпіади.

Мінімальний кількісний склад команди для участі в III етапі Олімпіади формують відповідно до Індивідуального регіонального рейтингу команд, затвердженого наказом НЦ «МАНУ» від 02 вересня 2025 року № 461 «Про затвердження регіонального складу команд учасників-учнів, відповідно до Індивідуального регіонального рейтингу команд, що братимуть участь у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році».

У разі вибору дистанційної форми для забезпечення рівних умов рекомендовано організувати відеофіксацію й відеоспостереження.

Учасники-учні інтелектуальних змагань отримують завдання та дають на них відповідь державною мовою. У разі, якщо учасник-учень Олімпіади надав відповідь на завдання не державною мовою, роботу такого учасника-учня не перевіряють і знімають з розгляду з певного туру інтелектуального змагання.

Особливості проведення II етапу Олімпіади

Відповідно до графіка, затвердженого наказом НЦ «МАНУ» від 27 жовтня 2025 року № 603 «Про затвердження графіка проведення II етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році», проведення Олімпіади заплановано на 04 січня 2026 року за єдиними завданнями. Початок інтелектуального змагання о 10:00.

Програма Олімпіади складається з двох турів: теоретичного та експериментального (туру аналізу даних).

Учасники-учні будуть виконувати завдання у зошитах у клітинку.

Під час виконання олімпіадних завдань дозволяється користуватись інженерним непрограмованим калькулятором. Категорично заборонено

використовувати мобільні телефони та інші електронні прилади для розрахунків.

Учаснику-учню знадобиться таке канцелярське приладдя як ручка, олівці, лінійка з міліметровими позначками, можливо транспортир.

Теоретичний тур триватиме 2 години і буде містити 4 стандартні задачі з умовою, кожна з яких потребує повного розв'язку. Практичний тур буде тривати також 2 години і складатиметься із тестової частини на розпізнавання астрономічних об'єктів, подій та явищ і двох задач з аналізу даних. Кожен тур буде оцінюватися у 40 балів, максимальна кількість балів за Олімпіаду – 80. Між теоретичним та практичним турами рекомендуємо зробити невеличку перерву 15-30 хвилин.

Завдання регіональним координаторам будуть надіслані на їх електронні пошти 02 січня 2026 року до 15:00.

Розв'язки до завдань буде надіслано в день проведення Олімпіади 04 січня 2026 року до 11:30 для теоретичного туру та до 14:00 для експериментального туру.

У випадку, якщо Олімпіаду неможливо буде провести відповідно до графіка, визначеного НЦ «МАНУ», через існуючу загрозу життю і здоров'ю учасників змагання, як виняток, за погодженням з НЦ «МАНУ» її організаційний комітет має прийняти рішення про перенесення Олімпіади на інший день. У цьому разі для проведення Олімпіади розроблено додатковий комплект завдань.

Зміст, обсяг та рівень складності завдань

Завдання Олімпіади складено з урахуванням змісту чинних навчальних програм з астрономії.

Для кожної з паралелей класів використовують різні комплекти завдань.

Зміст завдань включає основні категорії та поняття, що вказані в орієнтовному переліку теоретичних питань до II етапу Олімпіади з астрономії. Питання, виділені напівжирним шрифтом, пропонуються лише для паралелі 11 класів.

Учасники Олімпіади повинні вміти виконувати завдання, що спираються на сформовані предметні компетентності, володіння глибокими знаннями з астрономії, аналітичне та критичне мислення, уміння розв'язувати нестандартні завдання підвищеної складності.

Рекомендації щодо оцінювання робіт учасників II етапу Олімпіади

Для оцінювання робіт використовується система, у якій кожна задача оцінюється цілим числом балів від 0 до 10.

В цілому за правильно розв'язану задачу виставляється оцінка від 7 до 10 балів. За суттєве просування, за розв'язання декількох принципових випадків, за задачу розв'язану наполовину виставляється оцінка 4-6 балів. За в цілому нерозв'язану задачу може бути виставлена оцінка від 0 до 3 балів. 10 балів учасник-учень отримує за повне та бездоганне розв'язання задачі, 7-9 балів – за розв'язання, що містить незначні недоліки, похибки, неточності тощо, 4-6 балів

– якщо задача розв’язана наполовину, в залежності від просування до повного розв’язання, 1-3 бали виставляється при певному змістовному просуванні в напрямі правильного розв’язання, 0 балів – у разі, коли відсутні коректні та змістовні просування в напрямі правильного розв’язання задачі.

Журі перевіряє тільки завдання, що записані у чистовик учасника олімпіади. Чернетка членами журі не розглядається. Розв’язки та пояснення, написані не розбірливим почерком, членами журі не оцінюються. Мова йде саме про розуміння почерку, а не математичної, фізичної чи астрономічної частини написаного розбірливим почерком. При цьому на апеляції учень не має права вимагати «перекласти» для журі зміст написаного.

Критерії оцінювання завдань

Критерії оцінювання завдань буде надано разом із орієнтовними розв’язками завдань II етапу Олімпіади.

Для здійснення якісної неупередженої перевірки завдань журі Олімпіади оцінює роботи за єдиними критеріями оцінювання до кожного завдання, складеними з урахуванням різних способів виконання учасниками-учнями Олімпіади.

Перелік обов’язкової документації на III етап Олімпіад

Для участі в III етапі Олімпіади організатори II етапу в терміни до 17 січня 2026 року подають до НЦ «МАНУ» в електронній формі такі документи:

підсумкові протоколи II етапу, затверджені (підписані) головами журі та оргкомітету, секретарем (додаток 1 до Положення) у форматі .pdf та .excel;

сканкопію підсумкового наказу органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері освіти, місцевого органу управління у сфері освіти в області, містах Києві та Севастополі про результати проведення II етапу Олімпіади;

звіти про проведення I-II етапів Олімпіади (додаток 2 до Положення) у форматі .pdf та .excel;

заявку на участь у III етапі Олімпіади (додаток 3 до Положення) у форматі .pdf та .excel;

анкети переможців II етапу Олімпіади (додаток 4) у форматі word;

згоду батьків (інших законних представників) на збір, обробку персональних даних їхньої неповнолітньої дитини у форматі .pdf;

згоду на фото- і відеозйомку та використання зображення неповнолітньої дитини у форматі .pdf.

Відповідно до пункту 6 розділу III Положення НЦ «МАНУ» до 1 березня 2026 року розглядає надіслані заявки та анкети переможців, результати їхніх виступів у II етапі інтелектуального змагання і надсилає лист-запрошення із зазначенням кількісного складу команд із навчальних предметів організатору II етапу Олімпіади.
